

SZÁZADVÉG

TÖRVÉNYMÓDOSÍTÁSI JAVASLATOK:
AZ ORSZÁGGYŰLÉSI TÖRVÉNY ÉS AZ EP-KÉPVISELŐK JOGÁLLÁSÁRÓL
SZÓLÓ TÖRVÉNY KIEGÉSZÍTÉSE MAGATARTÁSI KÓDEXSZEL

DÁTUM: 2019.01.30.

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS _____	1
AZ ORSZÁGGYŰLÉS RŐL SZÓLÓ TÖRVÉNY KIEGÉSZÍTÉSE _____	1
AZ EURÓPAI PARLAMENTI KÉPVISELŐK JOGÁLLÁSÁRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNY KIEGÉSZÍTÉSE _____	4
TÜNTETÉSEK ÉS NORMASZEGÉSEK: A RÉSZBEN ÚJSZERŰ POLITIKAI KIHÍVÁSOK ELLENÉRE IS HELYTÁLLT MAGYARORSZÁGON A JOGÁLLAM – HÁTTÉR _____	6

Bevezetés

Az elemzésben kifejtett szempontok alapján szükséges az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény, valamint az európai parlamenti képviselők jogállásáról szóló 2004. évi LVII. törvény megjelölt részeinek képviselői magatartási kódexszel történő kiegészítése. A javasolt kiegészítő szabályozás értelmében mindkét jogszabály világosan rögzítené a képviselők nemzetbiztonsággal, közbiztonsággal, a közrend és köznyugalom fenntartásával kapcsolatos felelősségét, továbbá a kémtevékenység és az ország fizikai védelme megakadályozásának tilalmát és a közrend elleni bűncselekmények (részvétel, illetve megakadályozás) kapcsán viselt képviselői felelősség elvét.

A Századvég jogi elemzése az első részben a magyar országgyűlési képviselőkre vonatkozó javaslat elvi háttérét és tartalmát mutatja be, a második rész pedig az Európai Parlament magyarországi képviselőire vonatkozó javaslatot tartalmazza. A harmadik rész részletesen bemutatja a vonatkozó jogsértéseket.

Az Országgyűlésről szóló törvény kiegészítése

A magyar Országgyűlés képviselői kötelesek képviselői tevékenységüket az Alaptörvénynek és a jogszabályoknak megfelelően végezni, valamint kötelesek a Házsabály előírásait betartani. Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (Ogytv.) szerint az Országgyűlésben feladatát ellátó valamennyi képviselő közös felelősséggel tartozik Magyarországnak, a magyar nemzet és a közjó szolgálatáért, továbbá biztosítaniuk kell a képviselői jogok rendeltetésszerű gyakorlásának sérthetlenségét és az Országgyűlés közjogi helyzetéhez méltó működését.

A nem rendeltetésszerű képviselői joggyakorlás, illetve a jogellenes magatartások tanúsítása nemzetbiztonsági szempontokat is fölvet: amikor nemzetbiztonsági védelem alá eső közigazgatási szervbe, valamint közintézetekbe és közintézményekbe hatolnak be országgyűlési képviselők, illetve adott esetben például információkkal is rendelkeznek az állam rendje ellen irányuló, külső és belső titkos tervekről és cselekedetekről – az állam potenciális ellenfeleinek stratégiai és gazdasági helyzetének titkairól –, sőt akár maguk is részt vesznek ilyen állam rendje elleni tervek és cselekedetek megvalósításában.

Ezzel nemcsak rendzavarást vagy garázdaságot követhetnek el, hanem – adott esetben információszerzési szándékkal is – **mások helyett és érdekében járnak el, s kvázi külföldi ügynökként viselkednek. Nemzetbiztonsági kockázatot jelenthet, ha bármilyen formában külföldről támogatottan egy képviselő ügynöki jellegű tevékenységet – nem jogszerű kémtevékenységet – valósít meg,** pl. ha betekintést követel egy adott intézménynél az állam gazdasági ügyeibe nemzetbiztonsági szempontból érzékeny dokumentumok kikérésével, vagy más módon nemzetbiztonsági érdeket veszélyeztet egy közintézménynél.

Az országgyűlési képviselők nemzetbiztonságért viselt felelőssége alatt azt értjük, hogy semmilyen módon nem gátolhatják egy állam azon képességét, hogy megvédje az adott országot a fizikai veszélyektől – beleértve a nem állami szereplők militáns agressziójának vagy terrorista akcióknak az elhárítását –, nem gátolhatják az államot abban, hogy megvédje államhatárait vagy mozgósítani tudjon katonai erőket és egyéb támogatásokat. **A képviselők közvetlenül sem vehetnek részt olyan veszélyes akciók, cselekmények megvalósításában, amelyek**

elhárítása nemzetbiztonsági fellépést igényel. A köznyugalom megzavarását előidéző bármely tevékenység a törvényes rend iránti tisztelet, kölcsönös megbecsülés, a polgárok jogos érdekeinek elismertsége jellemezte társadalmi légkör tudatos nyugtalanításában, megzavarásában fejeződik ki.

Fentiek tekintetében és az elmúlt hónapok közéleteti fejleményeinek – külön kiemelten a képviselői jogállásból fakadó jogszabályi lehetőséggel való visszaélések – tükrében javasolt az országgyűlési törvény második részének („Az Országgyűlés működése és ülésezése”) kiegészítése egy képviselői magatartási kódexszel, amely világosan megfogalmazza a nemzetbiztonság, a területi integritás, a közbiztonság, a közrend, a köznyugalom biztosítása, továbbá az ország külpolitikai érdekeinek figyelembe vétele tekintetében is viselt országgyűlési képviselői felelősség elvét. A javasolt magatartási kódex alapján mindezen biztonsági szempontok érvényesítéséért viselt felelősség szelleme kell, hogy áthassa a képviselők tevékenységét. Mandátumuk alatt végig mindent meg kell tenniük az ország biztonságának – azaz külső és belső fenyegetettsége hiányának, valamint Magyarország gazdasági, kulturális és morális javainak – megóvása érdekében, s képviselői tevékenységük soha nem irányulhat a biztonság ellen, illetve az állam egységének és rendjének megbontására.

Az országgyűlési képviselők a kódex értelmében nem végezhetnek jogellenes információszerzést – kémtevékenységet – más állam, külföldi vonatkozású magánszemélyek vagy szervezetek részére, **nem kérhetnek ki nemzetbiztonsági szempontból fontos titkos dokumentumokat, s nem szolgáltathatnak részükre semmilyen információt ilyen iratokból. Nem**

akadályozhatják a magyar államot abban, hogy az megvédje az országot a fizikai veszélyektől, nem gátolhatják a magyar államot határai megvédésében vagy abban, hogy mozgósítani tudjon katonai erőket és egyéb támogatásokat.

Az országgyűlési képviselők közvetlenül sem vehetnek részt – nemzetbiztonsági fellépést igénylő – veszélyes cselekmények megvalósításában. A közrend elleni bűncselekmények (pl. terrorcselekmény, nemzeti jelkép megsértése, garázdaság, rendbontás vagy közérdekű üzem megzavarása) megakadályozásával kapcsolatos országgyűlési képviselői felelősséget, illetve az ilyen cselekményekben történő részvétel tilalmát explicit módon rögzíteni kellene az országgyűlési képviselők javasolt magatartási kódexében.

Az európai parlamenti képviselők jogállásáról szóló törvény kiegészítése

Az Európai Parlament magyarországi képviselőinek jogállásáról szóló 2004. évi LVII. törvény (a továbbiak Epktv.) 16–17/A §-ai szabályozzák az európai parlamenti képviselők jogait és kötelezettségeit. A törvény ezen részében, a 17. § szerint az állami szervek kötelesek az Európai Parlament képviselői részére a munkájukhoz szükséges felvilágosítást megadni.

Mint ismeretes, az úgynevezett Sargentini-jelentést – amely számos durva valótlanságot és félinformációt tartalmaz – több magyar ellenzéki EP-képviselő is megszavazta, amely aktussal a magyar emberek markáns többsége szerint elárulták a hazájukat. Példátlan aktusnak minősíthető továbbá,

hogyan egy ország polgára olyan szankciós eljárást támogasson, amely végső soron polgártársai, jelen esetben a magyar emberek számára kimutatható kárt, vagyoni hátrányt eredményezhet.

Az Epktv. jogokkal és kötelezettségekkel foglalkozó részét egy rövid magatartási kódexszel kellene kiegészíteni, amely az Európai Parlament magyarországi képviselői vonatkozásában kimondja **az őket delegáló Magyarország nemzetbiztonsága, területi integritása, közbiztonsága, közrendjének és köznyugalmának biztosítása, továbbá Magyarország külpolitikai és nemzeti érdekeinek figyelembe vétele tekintetében is viselt képviselői felelősség elvét.**

Magyarország európai parlamenti képviselői nem végezhetnek jogellenes információszerzést – kémtevékenységet – más állam, külföldi vonatkozású magánszemélyek vagy szervezetek részére, továbbá nem akadályozhatják a magyar államot a Magyarországot fenyegető fizikai veszélyek elhárításában, az államhatárok megvédésében vagy abban, hogy mozgósítani tudjon katonai erőket és egyéb támogatásokat. Az Európai Parlament magyarországi képviselői közvetlenül sem vehetnek részt – nemzetbiztonsági fellépést igénylő – veszélyes cselekmények megvalósításában, továbbá – amennyiben személyesen is módjukban áll fellépni – a közrend elleni bűncselekmények megakadályozásával kapcsolatos képviselői felelősséget, illetve az ilyen cselekményekben való részvétel világos tilalmát is rögzítené a magatartási kódex.

Tüntetések és normaszegések: a részben újszerű politikai kihívások ellenére is helytállt Magyarországon a jogállam – háttér

A 2018. december 12-e óta – kisebb megszakításokkal – fennálló demonstrációsorozatban számos ellenzéki és kormányellenes politikai csoportosulás vett részt, baloldali pártpolitikusoktól kezdve jobbkios huligánokon át egészen liberális anarchistákig és külföldi szélsőbaloldali aktivistákig. Az elmúlt mintegy másfél hónap ellenzéki utcai tüntetéseinek és rendbontásainak rendvédelmi kezelése alapján megállapítható, hogy a 2006. őszi helyzettel ellentétben ma megfelelő közbiztonsági és jogi renddel képes biztosítani az állam a nagyobb embertömegeket akár váratlanul mobilizáló eseményeket, illetve rendezvényeket.

A magyar közrend és jogrend úgy tudott úrrá lenni az elmúlt hetek nyugtalan belpolitikai időszakán, hogy a legfőbb hatalmi és törvényhozó szerv, az Országgyűlés számos tagja nem óvni kívánta az ország békés közhangulatát és a köznyugalmát, hanem egyenesen élére állt a sokszor erőszakos megmozdulásokba forduló tüntetéseknek. Ezt tette több olyan párt vezető személyisége is, amelyek jelenleg nem részei a legfőbb törvényhozó szervnek, noha a 2018. áprilisi országgyűlési választáson szerették volna elnyerni a magyar választópolgárok bizalmát.

Több tüntetésen, demonstráción is megjelentek az erőszak durva, jogellenes formái, nem egy eseményen több tucat résztvevőt kellett előállítania a rendőrségnek szabálysértés, illetve bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja miatt. Előfordult például, hogy füstgránáttal, kövekkel, üveggel és más tárgyakkal – törvényi nyelven: felfegyverkezve – dobálták és támadták meg a feladatukat ellátó rendvédelmi erőket. Országosan ismert politikusok is részt vettek a rendőrség ellen irányuló erőszakos cselekményekben és provokatív akciókban. Volt olyan tüntető is, aki maga próbálta átvenni az erőszakszervek szerepét: teleszkópos bottal, „viperával” és gázsprayvel jelent meg az egyik tüntetésen. Ugyanakkor elmondható, hogy a magyar rendőrség fellépése sohasem lépte túl a jogszerűen alkalmazható erőszak határát, noha nem egy esetben igen jelentős fizikai és pszichés agresszióknak voltak kitéve a helyszíneken szolgálatot teljesítő rendőrök. Modern technikai háttér (beleértve a kényszerítő eszközöket is), az egységek megfelelő harcértéke és a rendfenntartó szerv részéről a tüntetők és rendzavarók felé – a törvényi előírások szerint – végig biztosított, világos és egyértelmű kommunikáció kísérte a magyar állami szintű rendőrség következetes, szakszerű és jogszerű fellépéseit az egyes eseményeken.

A 2018 Karácsonya előtt megindult eseményhullámban a legkülönbözőbb köznyugalom és vagyon elleni bűncselekmények (például garázdaság, rendbontás, rongálás) valósultak meg. A december közepén történt demonstrációk során a rendőrség járműparkját is jelentős károk érték: a tüntetők radikális csoportjai rendőrautókat rongáltak, visszapillantótükröket törtek le; emellett az utcákon szemeteskukákat borogattak fel.

Az MTVA székházánál még 2018. decemberben erőszakosan megnyilvánuló országgyűlési és európai parlamenti képviselőkkel

szemben a védelmet ellátó biztonsági szolgálat tagjai – a közintézmény fizikai védelme és működésének biztosítása érdekében – jogszerűen léptek fel, s kellően fel voltak készülve a rendkívüli esemény miatt kialakult válsághelyzet szakszerű kezelésére. A hivatalos ügyészségi megállapítás szerint az érintett képviselők a rendbontó magatartásuk miatt velük szemben jogszerűen fellépő MTVA Fegyveres Biztonsági Őrség tagjainak eljárását akadályozták, azzal szemben tettelesen ellenálltak.

A közrend és a fizikai biztonság fenntartásáért dolgozó szerveket, illetve hivatalos személyeket ért nehézségekről, a megzavarásukat és néhol nyílt provokálásukat célzó akciókról számtalan kép-, hang- és videófelvétel áll rendelkezésre, így az MTVA-székháznál 2018. december 16-án és 17-én történt eseményeket – a megtett feljelentések kapcsán – az azokról készült 2500 GB terjedelmű, mintegy 1000 óra tartalmú felvétel segítségével jól meg lehetett vizsgálni. Az ügyészségi vizsgálat megállapításai alapján kijelenthető, hogy az országgyűlési képviselők az MTVA székházában nem hivatalos személyként jártak el, ugyanis semmilyen hivatalos eljárást nem folytattak. Ehelyett megjelenésükkel, az épületnél és az épületben megfigyelt – és adathordozón rögzített – mozgásukkal kezdettől fogva azt akarták elérni, hogy a közintézmény működését megzavarják; a demonstrációhoz kapcsolódó egyes követelések beolvasásával az élő műsorokat akarták megszakítani és ezáltal a műsorrendet megzavarni.

A videófelvetelek vagy fényképfelvetelek sok esetben segíteni tudták az események alapos jogi kivizsgálását. Ennek alapján az is megállapítható, hogy – akár 2018. december 12-én az Országgyűlésben, akár később az MTVA-székháznál – a képviselői hatalmukkal, illetve a mandátumuk nyújtotta védelemmel akartak visszaélni egyes képviselők. Ez a rendzavaró, visszaélészerű folyamat

már akkor elkezdődött, amikor a parlamentben a törvényhozás munkáját hangoskodva és fizikai erőszakot is mutatva: sípolással, kiabálással, papírszórással és az országgyűlési elnöki pulpitusra való feljutás megakadályozásával zavarták meg, hogy ezzel akadályozzák a szavazást.

A lejárott eseményekért, az utcán megjelent erőszakért a mostani ellenzéki parlamenti szintér (és parlamenten kívüli ellenzéki erők) több képviselőjét és vezető politikusát súlyos morális felelősség terheli. A politikai ellenzék meghatározónak mondható, ismert csoportosulásai és pártjai az egyes konkrét személyek cselekményeit tekintve, de kollektíven fellépve is súlyosan normaszegő magatartást tanúsítottak, aminek mind erkölcsi, mind jogszabályi értelemben van értelmezhető szintje. A politikát formáló aktorok kollektív cselekvőként is értelmezhetők, vagyis itt nem pusztán egyes személyekről érdemes beszélni – ezért a kollektív cselekvés aspektusa felől is lehet, sőt kell értelmezni ezt a problémakört, ami azonban már túlmutat a szokványos jogi/politológiai elemzés nyújtotta kereteken. Az mindenesetre megállapítható, hogy kellő társadalmi támogatottság hiányában az ellenzék nem tudta elérni a politikai erőviszonyok számára kedvező megváltozását, és kiforrott – akár kormányképes – politikai közösség helyett egy (nem közös értékeken és kimunkált morális szabályokon alapuló) normaellenes aktivistatömeeggé alakult a vélemény alapú csoporthoz tartozás világosan nem meghatározható identitásával. A társadalom békés többsége által egyértelműen elítélt módon fellépő ellenzék maga is érzékelt látszik méretkorlátosságát, ezért azt állandó mozgósítással igyekszik leplezni, saját híveinek akár jogszerűtlen cselekmények elkövetését is megengedve.

Az elmúlt hetek és hónapok nem minden elemében újak mondható fejleményei egy sajátos összefüggést is mutatnak, ami által egy

hálózatosodott modell rajzolódik ki. E hálózatok mélyebb, alapos vizsgálata a jövőben ahhoz is hozzájárulhat, hogy egyes politikai csoportosulások és események kiformalódásának, evolúciójának előrejelzését lehetővé tegye, ami a törvényes béke, a jogrend fenntartása szempontjából is fontos segítség lehet.